

विद्यासागर विश्वविद्यालय
VIDYASAGAR UNIVERSITY
Question Paper

B.A. Honours Examinations 2021
(Under CBCS Pattern)
Semester - VI
Subject : SANSKRIT
Paper : DSE 4-T

Full Marks : 60

Time : 3 Hours

*Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.
The figures in the margin indicate full marks.*

[FUNDAMENTALS OF AYURVEDA]

अधोलिखितेषु यथेच्छं चतुर्णां प्रश्नानामुत्तरं प्रदेयम् :

15 × 4 = 60

1. किं नाम आयुर्वेदशास्त्रम्? आयुर्वेदशास्त्रस्य मुख्यविषयः समासेनालोच्यताम्।
2. सुश्रुतः कः आसीत्? भारतीयचिकित्साव्यवस्थायां सुश्रुताचार्यस्य भूमिका प्रतिपादनीया।
3. अधोलिखितानां यथेप्सितानां द्वयोः टीका लेख्या :
 - (i) भावमिश्रः
 - (ii) धन्वन्तरिः
 - (iii) रुग्वनिश्चयः
 - (iv) अष्टाङ्गहृदयम्

4. 'चरकसंहिता'—ग्रन्थस्य रचयिता कः ? ग्रन्थस्य विषयादिवर्णनपूर्वकं संक्षेपेण विवरणं प्रदीयताम्।
 5. सुस्वास्थ्यसंरक्षणे हेमन्त-शरत्-वसन्तर्तूनां माहात्म्यमुपस्थाप्यताम्।
 6. उपनिषच्छब्दस्य कोऽर्थः ? ब्रह्मस्वरूपं कीदृशं भवेत् तत् भृगुवल्ल्यानुसारेण आलोच्यताम्।
 7. प्रसङ्गेन सह व्याख्या कार्या :
 - (i) अन्नं ब्रह्मेति व्यजनात्
 - (ii) अहं श्लोककृदहं श्लोककृदहं श्लोककृत
 8. 'योगक्षेम इति प्राणापानयोः' इत्युक्तेः सार्थकता पाठ्यांशानुसारतः प्रतिपादनीया।
-

Vidyasagar University

Or

[ENVIRONMENTAL AWARENESS IN SANSKRIT LITERATURE]

अधोलिखितेषु यथेच्छं चतुर्णां प्रश्नानामुत्तरं प्रदेयम् :

15 × 4 = 60

1. महापुराणे भुगर्भस्थखनिजसम्पदां व्यवहारः कथम् आसीत् ?
 2. वैदिकयुगे वृक्षरोपणमाध्यमेन परिवेशस्य समतारक्षणविषयः आलोच्यताम्।
 3. महाभारतस्य समये वृक्षच्छेदनं परित्यज्य वृक्षरोपणव्यवस्था कथम् आसीत् ?
 4. शुक्रनीत्यनुसारम् औषधिवृक्षरोपणं केन प्रकारेण भवति वर्णयताम्।
 5. वृहदारण्यकोपनिषदनुसारं सामाजिक मित्रतायाः वर्णनां कुरु।
 6. जैन-बौद्ध-साहित्येषु चर्चितः परिवेशसचेतनताविषयः संक्षेपेण आलोच्यताम्।
 7. कालिदास-रचिते अभिज्ञानशकुन्तले प्रतिफलिता परिवेशभावना वर्णयताम्।
 8. महाकवि-कालिदास-रचिते कुमारसम्भवे प्रथमसर्गे हिमालयस्य वर्णना यथा कृता तथैव प्रतिपाद्यताम्।
-

